

Asia: VN/11426/2025

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtakunnallisista työvoimapula-aloista

Työvoimapula-alojen määrittelyn metodi

Metodilla, josta kerrotaan muistiossa, saadaan määriteltyä yhdeksän ammattialan listaus valtakunnallisista työvoimapula-aloista. Listaus ei paljoo poikkea hallituksen esityksen liitteenä olleesta ensimmäisestä luonnoksesta. Onko metodi hyvä ja kattava valtakunnallisten työvoimapula-alojen määrittämiseksi?

Ei

Muuta lausuttavaa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Puheterapeutit ovat mukana valtakunnallisessa työvoimapula-alalistauksessa. Työ- ja elinkeinoministeriö on esittänyt työnteko-oikeuden laajentamista aidosti todetuille työvoimapula-aloille. Asetuksen tavoitteena on mahdollistaa työntekijän oleskeluluvan haltijan työnteko-oikeuden laajentaminen aidosti todetulla työvoimapula-alalla. Suomen Puheterapeuttiliitto ry näkee ulkomailta tulleiden puheterapeuttien työskentelyn helpottamisen haasteellisena alla kuvatuista syistä, eikä näe puheterapeuttien pitämistä kyseisellä listalla järkevänä.

1. Suomalaisia puheterapeutteja valmistuu nyt ja tulevaisuudessa enemmän kuin aikaisemmin

Suomalaista puheterapeuttien koulutusta on lisätty huomattavasti viimeisten vuosien aikana. Tämä näkyy jo nyt valmistuvien puheterapeuttien kasvavana määränä ja kasvu tulee jatkumaan seuraavien vuosien aikana. Samaan aikaan ikäluokat pienenevät, mikä vaikuttaa osaltaan myös puheterapeuttien tarpeeseen. Näin ollen puheterapeuttien työvoiman saatavuusongelmat ovat jo nyt valmistuvilla puheterapeuttien määrällä helpottumassa.

2. Koulutus

Puheterapeuttien koulutus vaihtelee maittain. Suomessa puheterapeutin pätevyys perustuu syvälliseen osaamiseen. Puheterapeutti (filosofian maisteri, logopedia) on laillistettu

terveydenhuollon ammattilainen. Ongelmia aiheuttaa myös se, että suomen kielen erityispiirteiden vuoksi (ks. myös kohta 3) ulkomailta saatua opetusta ei voi kaikilta osin hyödyntää suomalaisten asiakkaiden kanssa.

3. Suomen ja/tai ruotsin kielen taitoon liittyvät tekijät

Puheterapia perustuu vahvasti kielelliseen vuorovaikutukseen, ja puheterapeutin on hallittava suomen tai ruotsin kieli erittäin hyvin. Arkikielen taito ei riitä, vaan puheterapeutin tulee hallita kieli myös kielellisissä ja kulttuurisissa vivahteissa. Suomen kieli eroaa mm. äännejärjestelmältään valtaosasta kielistä, mikä tekee kielellisten taitojen kuntoutuksesta kielisidonnaista. Lisäksi kielioppirakenteemme on erityinen. Ulkomailta tulevan terapeutin on mahdotonta saavuttaa laadukkaaseen puheterapeutin työhön riittävää kielitaitoa nopeasti.

4. Kuormitus ja eettiset kysymykset

Puheterapeutin tulee kyetä tekemään itsenäistä työtä, eikä puheterapeutin kollegalla ole useinkaan riittäviä resursseja uuden ulkomailta tulleen työntekijän tiiviiseen tukemiseen suomen kieleen pohjautuvien ja Suomessa kehitettyjen arviointi-, ohjaus- ja kuntoutuskäytänteiden tulokselliseen toteuttamiseen. Suomessa puheterapeuteilla on esimerkiksi käytössä lukuisia testejä, jotka on kehitetty suomalaisessa kielikontekstissa ja niiden opetus kuuluu vain suomalaiseen puheterapeuttien koulutukseen. Nykyisessä työkulttuurissa on hyvin mahdollista, että ulkomailta tulleet puheterapeutit, eivät saa riittävää tukea ja ohjausta, mikä osaltaan voi aiheuttaa epäeettisiä tilanteita sekä asiakkaille että terapeuteille.

Loukusa Soile
Suomen Puheterapeuttiliitto ry